

Posamezna številka 6 vinarjev.

„DAN“ izhaja vsak dan — tudi ob nedeljah in praznikih — ob 1. uri zjutraj; v ponedeljkih pa ob 8. uri zjutraj. — Naročnina znaša: v Ljubljani v upravnistvu mesečno K 1'20, z dostavljanjem na dom K 1'50; s pošto celoletno K 20'—, polletno K 10'—, četrletno K 5'—, mesečno K 1'70. — Z inozemstvom celoletno K 30'—, — Naročnina se pošilja upravnistvu.

Telefon številka 118.

DAN

NEODVISEN POLITIČEN DNEVNIK.

Posamezna številka 6 vinarjev.

Uredništvo in upravnistvo:
Učiteljska Tiskarna, Francišanska ulica št. 8.

Dopisi se pošiljajo urednistvu. Nefrankirana pisma se ne sprejemajo, rokopi si ne vračajo. Za oglaševanje plača: peti vrsta 15 v, osmrtnice, poslana in zahvale vrsta 30 v. Pri večkratnem oglaševanju po-
pust. — Za odgovor je priložiti znamko.

Telefon številka 118.

Proračun.

Velikanske številke kažejo proračun za l. 1912. Velike svote, o katerih ima preprost davkoplačevalec komaj malo pojma. Pa saj ni treba, da bi ga mnogo imel, glavna stvar je, da plača.

Vsako živo bitje ima svoj želodec — brez želodca bi ne živelo, ker celo telo dobiva od želodca hrano, silo, moč. Pogosto se kdo pritoži po težkem delu in pravi: človek se ukvarja samo za ta ubogi trebuh. In drugi pravi: saj drugega nimaš od življenja, kar sneš in spiš. Tako tvori želodec celo življenje.

Kar je v telesu želodec, to je v vsakem drugem organizmu — ali recimo v organizaciji, v društvu, v deželi, državi — blagajna, ali kakor se to učenjaki pravijo finance.

Čim zdravjša blagajna, tem zdravše telo, čim bogatejša blagajna — tem boljše more delati društvo. In tudi v državi je tako. V blagajni je njena podlaga. To ve vsaka vlada — in zato je v parlamentu vedno največji boj za proračun. Ako je proračun srečno pod streho, potem si ministri predsednik oddahne.

Tudi letos si bo menda Stürgkh oddahnil, ko mu zbornica dovoli te milijone. Saj ni take sile. Proračun znaša samo za 22 milijonov in nekaj stotisoč več nego lani... 22 milijonov! Od tega dobi armada samo 372 milijonov in mornarica 67 milijonov. Je dejal vojni minister, da potrebuje denarja za poljsko artilerijo, za trdnjave, za ladje... Kaj bodo ti milijoni, saj dajo drugi še več! Poleg tega je dan za dnem vojna nevarnost: zdaj v Italiji, zdaj na Balkanu, zdaj v Rusiji...

Kam je prišla ta visoka krščanska kultura: človeku se zdi, da izza vsake meje kuka oborožen človek, pa pravi: daj mir, če ne te bom. In drugi govori: rad dam mir, samo orožje daj iz rok... Nobenega zaupanja ni več, vse čaka samo napadov... Seveda, ako se kje v krčmi le predolgo korajžijo, nazadnje pride res do pretepa...

Vse evropske države trpe danes pod milijoni, ki jih zahteva militarizem. Tudi avstrijski proračun trpi pod tem...

Vsako leto se zaslišijo glasovi: kaj bi bilo ko bi šlo to za kulturo, za prosveto, za vzgojo za šolo, za potrebe, za draginjo... Toda želodec ne posluša razuma. Filozofija želodca je v kratkem stavku — hočem jesti in piti. To je vse. Telo zahteva sil, orožja... Države tekmujejo, katera več vzdrži. In narodi plačujejo, polnijo z delom želodec — ki kaže vedno večji deficit...

Ni upati, da bi bilo v kratkem boljše. Pravijo, da se tudi v tem kaže — napredek in kultura.

Protestni shod češkega uradništva proti Assicurazioni Generali.

V nedeljo 14. t. m. dopoldne o pol deseti uri otvoril je predsednik Združenja češkoslovenskega uradništva denarnih zavodov g. Belohradek v Plodivni burzi javni shod in pozdravil v kratkih besedah občinstvo, ki je napolnilo dvorano do zadnjega kotička in celo hodnik in stopnice so bili zasedene. Nato je bilo, na predlog g. Valeša, tajnika uradniškega društva, izvoljeno predsedstvo shoda, kateremu je predsedoval g. prof. Klapka, ki je

po kratkem uvodu pojasnil vzrok zborovanja in podelil takoj besedo g. Valešu, ki je burno aplaudiran v ostrih besedah ožigal postopanje ravnatelja praške filijalke k. k. priv. Assicurazioni Generali (Generalagentschaft für Böhmen) g. Horsta ter pripomnil, da so vse pooblastice in zavarovalne police, izdane od tega zavoda v češkem jeziku, v zakonu neveljavne, ker rabi za podpis svojo tvrdko v češčini, dasi je ta tvrdka protokolarana od l. 1863. le v nemškem jeziku v trgovskem zapisniku. Petnajstim uradnikom, ki so brez najmanjšega povoda odpuščeni le za to, ker niso hoteli podpisati revers, da zstopijo iz vseh društev tedaj tudi iz stanovske organizacije plačuje se mesečna plača za odpovedno dobo šestih mesecev za vsak mesec posebej, ker si najbrže ravnatelj Horst misli, da odpuščeno uradništvo najde še pred pretekom odpovedane dobe službo in si s tem prihrani nadaljnje plačevanje mesečne plače dotičnim uradnikom, ki ne smejo več v urad in je tudi drugim uradnikom v zavodu prepovedano občeati ž njimi pod grožnjo takošnje odpustitve. Pripomniti je, da je bilo odpuščeno uradništvo v zavodu zaposleno od 3 do 17 let in izplačevalo redno ves ta čas v penzijski fond, katerega so sedaj izgubili. Kdo naj vzame te trideset do štirideset letne uradnike v službo s pravico do pokojnine, ko so svojo mladostno silo izrabili že drugje, kjer so jo oropali glavne opore v starosti? Končno se je obrnil govornik na priučboje zastopnike vseh političnih čeških strank, kakor tudi na navzoče žurnaliste s toplo zahvalo za dosedanje oporo in s prošnjo, da isto ohranijo tudi v bodoče v težkem boju uradništva. Konstatiral pa je z obžalovanjem, da »Narodni Listy« briliirajo s svojo odsotnostjo, dasi so obljubili poslati na shod svojega zastopnika. Mesto tega pa so mladočeški »Narodni Listy« objavili ravno danes bilanco Assicur. Generali, kar smatra uradništvo za podlo provokacijo. (Klici: Sramota! Zaprodanci! Prostituti! Veliko vznemirjenje v dvorani.) Govor g. Valeša je bil vsprejet z odobravanjem na znanje.

K besedi se priklasi predsednik dunajskega društva uradništva denarnih zavodov dr. Porcinger, ki se je v uvodu opravičil, da govori v nemškem jeziku ter istotako ostro protestiral proti postopanju Assicur. Generali, ki je radi državnega monopola zavarovanja iz Italije izgnana in kakor kažejo razmere, doleti jo ista usoda tudi na Češkem. Dalje je poročal o nerealnosti tega zavoda glede lastne bolniške blagajne, ki služi le za pretvezo, da je varna pred zakonom, ki zahteva, da je vsak uslužbenec zavarovan proti bolezni. Ta blagajna pa stoji le na papirju, ker izkazuje za cel zavod le 2000 K stroškov na leto. Viharno ploskanje je bilo v zahvalo temperamentnemu govorniku.

Temu je sledil mladočeški posl. dr. Koerner, da opraviči postopanje svoje stranke napram uradnistvu, češ, da je to vprašanje edino uradniško vprašanje, ki ima popolnoma zasebni značaj in nima pravice politična stranka vmešavati se v pravno razmerje delodajalca in delojemalca, končno pa je mladočeška stranka splošno narodna stranka in ne more v tem oziru postopati drugače. Tudi mladočeško uradništvo stoji solidarno s svojimi kolegi v političnem oziru pa nimajo povoda nastopati kot stranka. Sploh je bilo danes med uradnistvom zelo malo umevanja za socialna vprašanja. Ako bi hotela stranka posezati v gospodarske

boje bi imela preveč dela za ta vprašanja, obrnila pa bi proti sebi češki kapital, ki se v poslednjem času tako blagodejno razvija v prid celokupnega naroda.

Med njegovim govorom je bilo več medklicov. Ob grobni tišini je zapustil oder.

Nato je nastopil za narodno-socialno stranko posl. V. Choc, ki je pobijal izvajanja dr. Koernerja in proglasil, da je njegova stranka na strani češkega uradništva z vso svojo politično močjo. Burno aplaudiran je končal svoj govor in ploskanja ni bilo konca, kar je bilo v očitno demonstracijo proti dr. Koernerju.

V daljšem govoru je dalje polemiziral posl. Prunar (državnopravna napredna stranka) z dr. Koernejem in mu dokazal, da je današnji slučaj političnega, vsenarodnega značaja. Gre v tem slučaju proti tujemu neprijateljskemu zavodu, ki izkorišča češko uradništvo za mizerno plačo. Je pa tudi stvar principa. V službeni pragmatiki za državne uradnike je en paragraf, ki prepoveduje biti član kakega državnih uprav nevarnega društva. Za tako društvo pa lahko proglasi vlada tudi »Češko Maticsko Školsko« itd. In kaj bi storila mladočeška stranka, ko bo 80.000 državnih uradnikov zahtevalo opravičeno odpravo tega paragrafa. Proti omejevanju koalicijske prava, kakor skuša storiti Assicur. Generali en miniaturni s tem, da zabranjuje svojim uradnikom udeleževati se društvenega gibanja sploh.

Za kršč. socialno stranko je govoril dr. Brož in pripomnil, da namesti tri uradnike kršč. soc. stranka pri svojih pristaših. Nadalje ustanovi zavarovalno posredovalnico, katera bo dajala vsa zavarovanja edino le tem češkim zavodom, ki dostojno plačujejo svoje uradništvo. Dalje je stranka poslala telegram na generalno ravnateljstvo v Trst in v prihodnji seji se bo sklepalo o nadaljnjih ukrepih. Viharno pozdravljen je končal govornik.

Ponovno se je priklasil k besedi dr. Porcinger, ki je moralno popolnoma demaskiral dr. Koernerja in njegovo stranko, ker stranka, ki se postavlja na tako stališče ni vredna niti enega glasu od uradništva. Sicer pa je do novih volitev še precej daleč in zato zagovarjajo svoje pasivno in protipuradniško stališče tako pogumno. Dasi je govornik Nemec, vendar se mu mora priznati, da je izboren govornik, ker je takoj nato odšel dr. Koerner popolnoma poparjen iz dvorane.

Nadalje so še govorili govorniki raznih strank in priklasil svojo solidarnost in podporo uradnistvu.

Ob polu 11. uri je shod končal in občinstvo je v četverstopu v dolgi vrsti stopalo v spremstvu redarjev pred palačo Assicur. Generali, kjer je uprizorilo burno demonstracijo z življenjem in raznimi ne baš laskavimi klici na Horsta in na zavod sploh. Na vratih palače se je prikazal fotograf, ki je fotografiral demonstracijo.

Kakor razburkano morje valila se je tisočglava množica po Václavskem trgu proti uradnistvu »Narodnih Listov«, kjer je uradnistvu marsikaj povedala dovolj glasno, kar je sicer v drugačnih razmerah uradnistvo že stokrat slišalo, kar se tiče prodajnosti tega dnevnika, ki natisne za denar vse, kar se mu prične.

Nato se je množica počasi razšla na vse strani. Mir se ni kalil, dasi je provokativno postopanje policije naravnost izzivalo na odpor. Vendar to pot je imela opraviti z inteligentnim proletariatom.

»Brž ko počni prva puška, razprostre dvo-glavi orel nad nami svoja krila.«

In slavnostno se je oziral naokrog.

Lica vseh so se zjasnila.

»Jaz si mislim«, povzame gospod Fratu,

»da bi bila najboljša ljudovlada, zamogla bi se imenovati« Balkanska ljudovlada (republika).«

»Končno zamore biti cesarstvo,« omeni Frangov.

»O, v tem rajše mirujmo!« reče pop Dim-

čo; »z imenom se niti ne pomiriš.«

»Nu, naj bo kakor hoče, samo da se osvo-

bodimo.«

»Tudi jaz sem za ljudovlado,« se še oglasi nekdo.

»Pustimo to tako, to ni vaša skrb... ka-

ko se bomo vladali in kdo bode knez itd. itd.,

to prepustimo Gorčakovu. Naj si s tem lomijo

glavo diplomatije,« reče Mičo Bejžad.

»Ej, ej, gospodje,« se vmeša v govorico

Sokolov, dovolj ste se že napolitikovali in na-

prickali; čas je drag. Jutri zagromi puška na

Balkanu, mi pa še nismo rešili vprašanja: ali

republika ali komedija?... Nas čaka sedaj de-

lo... Zlod naj vzame vaše ljudovlade!... Ni

še zasedel osla, a že ga poganja z nogami... Predlagam, da v naši seji damo sveti mir di-

plomaciji, njeno mesto je v Gankovi kavarni.

»Tako je,« pritrdi Kableškov, »ne besed

marveč dejanj je treba... Razložil sem vam

kako stoji stvar, a sedaj bomo videli, kaj vi

doprinesete? Vsaka minuta je draga.«

»Zares, mi imamo slabost, da radi diplo-

matiziramo. Mar nas Bojčo, Bog mu daj ne-

besa, ni malo grajal radi tega? Toda to tiči

že v krvi Belocerkovčanov,« omeni baj Mičo.

»Oh, gospodje, mnogo, premnogo smo

zgrubili v Ognjanovu, mi in Bolgarska!« reče

Kableško ganjen ter globoko vzdihne.

Da ali ne!

Nocoj se vrši na Dunaju važno posvetovanje, ki naj odloči o nastopu jugoslovanske delegacije v jutrišnji seji državnega zbora. Hrvaški pravaši in trije istrski poslanci, ki so člani »Hrvaško-slovenske zveze« nastopijo danes pred slovenske klerikalce z jasno besedo in jih pozovejo, da naj priznajo svojo barvo ter izreko svoje stališče napram vladi, ki je doslej molče gledala početja Khuenovih in Cuvajevih organov na Hrvaškem. Stališče hrvaških in srbskih poslancev je popolnoma jasno: toliko in toliko časa so v klubu s slovenskim klerikalci, podpirali so njih politiko, sedaj zadobe svojo protiuslugo; ni sicer to protiusluga, kar zahtevajo Dalmatinci, to je moralna dolžnost slovenske delegacije, da skupno in z enakim povdorkom nastopi za pravice hrvaškega naroda. — Slovenski klerikalci niso zavzeli doslej še nikakega stališča, na svojih strankarskih prireditvah so sklepali razne resolucije in proteste napram absolutizmu na Hrvaškem; ko pa se je iz Dalmacije javljalo o sklepih združenih hrvaških in srbskih strank, oglašil se je takoj v »Slovenec«, kakor vselej v kakem za klerikalce kritičnem trenutku dr. Šusteršič in govoril raz katere svoje politične kariere kot znani Beschwingungshofrat: ne prenačimo se, ne bodimo preveč agresivni, slovenski klerikalci so zavzeli ono stališče, ki ga je zavzel neki slovenski aktivni politik, ko je rekel: saj bi tržaški Slovenci sedaj dobili tudi srednje slovenske šole, ako bi zahtevali, ampak, kdo bi zmeraj nadlegoval vlado! Včerajšnji napad »Slovenec« na pravaško in klerikalno hrvaško omladino, pa tudi znači, da ne vlada med slovenskimi klerikalci posebno razpoloženje za hrvaške zahteve! Šusteršičev klub je danes, kakor je trdil Šusteršič v svojem znanem govoru v opoziciji, kaj torej treba o mahovanja, vsaka opozicija Slovencev v državnem zboru je opravičena! Šusteršič pozna Stürgkha dobro, a Stürgkh še bolje Šusteršiča, za to ni čuda, da promatra širša jugoslovanska javnost sedanjost taktiko dr. Šusteršiča in njegovega kluba z nekako negotovostjo in nezaupanjem. Ne moremo in nečemo prehiteti sklepa hrvaško-slovenske zveze, želimo le, da se razbistre pojmi, da se pokaže ali skupnost celokupne jugoslovanske delegacije, ali pa se ločijo pota in to končno ter za večno, da se združijo vsi oni elementi, ki jim je tudi na srečo jugoslovansko vprašanje, ki ga znajo zagovarjati in nastopati zanj z vsemi dejanji ne pa s praznimi besedami in brojavnimi pozdravi. — Tržaško politično društvo »Edinost« je imelo sinoči sejo svojega izvrševalnega odbora, v kateri se je sklenil poziv na vse slovenske poslance glede enotnega nastopa za hrvaške pravice. Na podlagi tega sklepa je torej gotovo, da se poslanci, ki so bili izvoljeni temeljem političnega programa »Edinosti« namreč Rybář, Gedorn in Mandić pridružijo skupni akciji! Tako je znano danes stališče vseh jugoslovanskih skupin, razun one slovenskih klerikalcev, a današnji dan prinese odločitev, ko se slovenski klerikalci izjavijo solidarnim z ostalimi Jugoslavlani, ali se pa ločijo pota. Danes ne bodo pomagali več nikaki izgovori, nikako zavlačevanje, danes se zahteva jasnega in odkritega odgovora: jutri se snide parlament, torej da ali ne!

Pridobivajte novih naročnikov!

Pri spominu na Ognjanova se lica vseh zamračijo. Njegova izguba je zapustila med njimi vozel slične breznu. Pogledali so drug drugega ter se zatopili v mračne misli. Tragična slika Ognjanova, krvava in grozna, toda nedosegljiva, jim stopi pred oči. Vsem se je vleglo nekaj na prsi slično svincu... Kakor, da bi se jim gnusilo življenje, ko je pa junak bil mrtev.

VIII.

Kolčo v zanosu.

Urni koraki so se oglašili v veži ter obrnili nase pozornost vseh. Skočili so na noge, da so pogledali skozi okno. Toda koraki so se začeli že pred samimi durmi.

»To je Kolčo!« zakliče Netkovič.

»Nisi videl dobro,« odvrne Mičo; »kako bi mogel slepec tako hiteti?«

»Saj ne nosi cerkvene oprave!« omeni pop Dimčo.

Udije nehote utrpnejo. Duri zaropotajo, ali bolje, odpro se na stežaj.

Kolčo prihrumi v sobo kakor veter. Bil je ves zasoplen.

Vsi so stali kakor prikovani.

»Naši ljudje so tukaj?« je vprašal s pretrganim glasom.

»Vsi so naši; kaj to pomeniti, Kolčo?« vpraša baj Mičo.

»Vivat, živio! radost in slava! radujte se, bratje! Zblaznite, kakor tudi jaz že norim!«

je kričal Kolčo kakor brez pameti ter metal svoj fes kvišku, ploskal z rokami, poskakoval za laket visoko in otipavši baj Mičo, ga poljuboval po ustih, po ušesih, po ramenu in ga hotel zadušiti. Baj Mičo strmeč, se mu je umikal na stran. Ta neprirojen, histeričen izbruh radosti je osupnil vse. Mislili so, da se je revnemu slepcu zares zmešalo.

LISTEK.

Pod jarmom.

Roman iz bolgarskega življenja pred osvoboditvijo.

Spisal Ivan Vazov. — Poslovenil Podravski. (Dalje.)

Imel je v mislih prerokovanje slovečega Martina Zadeka, v katero je globoko verjel.

»Kateri kraji bodo gotovi za vstajo? vpraša Frangov.

»Cela Bolgarska!« odvrne Kalkeškov. Plovdiv in Pazardžik se pripravljata, rodop-ske vasi z Batakom se oborožujejo skrivoma; Trnovo, Gabrovo, Šumen zapalijo vzhodno Bolgarsko; v zapadni Bolgarski ni nobenih vo-jakov... Koprivstičanje s Panaguriščem in s Strelčo bodo branili prehode na Srednji Gori; vi in vaši sosede na tej in oni strani, planete na Balkan in Balkan je trdnjava, katere nit milijon vojakov ne premaga. Bogarska slično enemu možu skoči na noge. Naša vstaja ba za-čudenje in čudež v zgodovini Evrope! Evropa pa kihne, ter se vzgrize v jezik!... Zagotavljam vas, da Turčija niti ne seže po orožju, da bi potlačila vstajo. Bode se pogajala z nami. Druge rešitve pa za njo ni...«

Kableškov je govoril navdušeno. Kot človek z odprtimi očmi, je on nekako videl jasno, kakšen je položaj, ki si ga je predstavljaval v tako goljujni luči. Toda on je bil prevzet od mo-či svoje ideje, k čije uresničenju so se mu zdela mogoča vsa sredstva. Samo ta vzvišena vera in svetost dela, kateremu je služil, pojasnjuje to nalaščno, ali odkritosrčno zagotovilo te po-

štene duše. A to je bilo tako zgovorno in pre-pričajoče, da ni izzvalo nobenega ugovora. Vsi so bili prepričani o tem, o čemur jih je Kableškov zagotavljal. Bilo je jasno kakor beli dan, da se vse tako zgodi.

»Toda kakšne pogoje hočemo predložiti Porti, ako se spusti z nami v dogovor?« vpraša Popov.

»Ali je res padla tako na glavo, da se ne bi pogajala?« omeni pop Dimčo.

»Prekobalimo jo, da niti ne bo vedela če-gavo je,« reče Brezportov.

»To je poslednje vprašanje,« odvrne Ka-bleškov, »nu, za sedaj vidite kaj nameravamo: Bolgarsko od Donave pa do Arde« a od Črne-ga pa do Belega morja — kneževino, odvisno od sultana, z notranjo samoupravo, Eksarhija nedotaknjena; neposredni davek Turčiji; voj-ska iz Bolgarjev, polovica dostojnikov bodi turška — a to le tako iz početka...«

»A knez?« vpraša Hristo Vragov.

»Da, knez,« doda Brezportev.

»Kak evropejski kraljevič.«

»Kaj še vse?«

»Toda nisi nam še rekel ničesar o Rusiji, ali nam ona pomaga po besedah, baj Miče-vih?« omeni pop.

»Pop, ne bodi tako otročji!« se obregne nanj Mičo zamračeno; »ali mar zamore dru-gače?... Ruski generali že sedaj čakajo v Bu-kareštu!« pri tem je vprašaje pogledal Kableš-kova. Tudi ostali upro svoje poglede v Ka-bleškova, hoteči slišati, ali on temu pritrdi. Kableškov je to razumil in pretvarjajoč se skrivnostnega, spregovoril z zamolklim in prepričevalnim glasom:

* Pritok Marice, zlivajoč se v njo poleg mesta Adrianopola.

Khuen-Hedervary IV.

Khuen-Hedervary je položil danes demisijsko svojega četrtega kabineta v cesarjeve roke, ta je sprejel demisijo in tako Khuen izgine raz politično pozornost. Preveč bi bilo, ako bi hoteli pisati temu možu politični nekrolog, priznati se mu mora, da je bil vse svoje življenje dosleden v izvajanju svojih načel in političnih principov, njegova taktika je obstojala ves čas v zahrbtnosti, razdvajanju, medsebojnem hujkanju, okoriščenju lastnega jaz. Ko pa se je pojavila ta taktika kot pre-slaba, prešel je v nasilnost in z orožjem v roki delal svojo politiko. Tak je bil ves čas svoje politične kariere, od onega trenutka ko je isto začel kot mlad mož, poklican na zagrebški banški stol, pa vse naprej, do današnjega dne. Na Hrvaškem je razdvojil Srbe in Hrvate, okoristil se z medsebojnimi prepri obeh narodnosti, ter si ustvaril svojo stranko, ki mu je sledila v vsem. Ko pa se je začel narod zavedati in spoznal njegovo taktiko, zagrabil je za orožje in hotel s silo pokoriti narod, a ni šlo, preveč je bila prebujena narodna zavest, da bi jo udušil, moral je iz dežele, odnesel si je sabo žalostnih spominov, in sedanjim vsaki civilizaciji in kulturi nasprotni režim je maščevanje nekdanjega bana, ki je komaj čakal trenutka, da zadobi moči, da se maščuje! To je izvajal tudi dosledno, ko je z njegovim odhodom padla tudi njegova stranka, prihajali so na Hrvaško bani, ki so bili le njegovi organi! Krona njegovih političnih zločinov pa je sedanj izjemni položaj na Hrvaškem. A s Khuenom izgine tudi Cuvaj, z njima sedanj režim, ki ga je ustvaril Khuen, a slepo izvajal Cuvaj. Nič drugače pa ni postopal na Ogrskem. Po padcu koalicijske vlade je prevzel Khuen politične vaje, imel je neznatno število somišljenikov, nasproti mu je stal ogromna večina stranke neodvisnosti! Khuen pa je začel takoj s svojo taktiko, ki se mu je obnesla tako dobro na Hrvaškem. Izzval je spor v stranki neodvisnosti, ki se je razdvojila v Justhovec in Kossuthovce, a pri prvih volitvah je prišel v parlament z novo veliko stranko, ki jo je nazval stranko dela, ki pa je tvorila veliko in zanesljivo parlamentarno večino! Vse je šlo dobro, dokler ni prišla brambna reforma, tu pa se je začel boj, ki je trajal skoraj eno leto, a še danes ni končal. Khuen se je branil na vse strani, uporabljal vsa sredstva, da se vzdrži, mistificiral je parlament, stranke, vlado, izrabljaj cesarjevo in prestolonaslednikovo osebo v svojo osebno politiko, pomagal si je res toliko, da je cesar po njegovi prvi demisiji, vzpostavil zopet njegov kabinet, a ni dolgo šlo, stavba sezidana na laži, zahrbtnosti, intrigah in nasiljih se je začela majati, a v zadnjem skupnem ministrskem svetu je prešel zadnji sunek. Khuen gre, a znal si je priboriti gloriolo narodnega mučenika, njegova lastna stranka ga smatra kot žrtev avstrijske vojaške politike, ki jo napram Ogrski predstavlja danes skupni vojni minister Aufenberg. Njega je Khuen znal tako igrati napram ogrski javnosti, da mu je danes nemogoče stopiti pred ogrsko delegacijo. Opozicijske stranke bodo seveda v boju proti brambni reformi izrabile ta položaj in predlagale nezupnicu Aufenberga v delegacijo, tako prisilijo stranko dela, da prizna svojo barvo, kar gotovo tudi stori, a to po Khuenovem naročilu proti Aufenbergu. Tako bo torej padel ta minister kot žrtva Khuenovega političnega izigravanja, S Khuenovim odhodom je pa tudi postalo negotovo sklicanje delegacij. Na skupnem ministrskem svetu je bil določen rok na 23. t. m. Avstrijski ministrski predsednik je že obvestil predsednika avstrijske delegacije, da naj skliče; a včeraj je zunanji minister Berchtold brzojavno obvestil predsedstvo avstrijske in ogrske delegacije, da je vsled razmer na Ogrskem zasedanje delegacij negotovo, da naj se torej še ne skličejo. Khuenov odhod ne ostane torej brez vseh posledic na monarhijo! Kakor vedno je znal tudi sedaj izrabiti vsako politiko, da izzove še vedno večje zmešnjave, da si pušči še vedno odprto eno stezo za pot nazaj, ko ga zopet pokličejo na politično polje. Četrtil je stal že Khuen na čelu ogrske vlade in kdo ve, ako se ne povrne še petič. Njegov odhod je dokaz, da upa Khuen še vedno na nadaljevanje svoje politične kariere!

Pogreb dr. J. Mencingerja.

Pred letom sem gledal pogreb kapitalista. Bilo je mnogo vencev in kočij in cilindrov. Dame so prinesle na ogled najmoderneje klobuke in najdražja krila. Dedišč so imeli na licu prisiljeno bol in v žepu nepriljen smeh. V nas drugih ni bilo prazničnega razpoloženja. Vsi zadovoljni smo se razšli z nespodobno mislijo v srcu: dobro je, da se z denarjem ne da kupiti življenja.

V nedeljo smo pa spremili k večnemu počitku Tebe Janez Mencinger, ki Ti je bil silni duh mogočen, neizčrpljiv kapital. In v naših dušah je vstalo neskončno gorje in se je strnilo z zavestjo, da pokopujemo najvrednejšega sina trpečega slovenskega naroda. Bil je pokop, ne toli odlični po sijajni in razkošni opremljeni, a pokop, ki je zapustil v nas neizbrisne spomine na Tebe, blagi pokojnik.

In prinesli so Mencingerju zadnjih pozdravov prijatelji in znanci od doma in od drugod. Ces. svet. Savnik in dr. Kušar sta zastopala kransko čitalnico, ki ji je bil Mencinger mnogo let predsednik. Slov. Matica je poslala dr. Ilišča in Trstenjaka, odvetniška zbornica je poslala pozdrave po nekdanjem Mencingerjevem koncipientu dr. Iv. Tavčarju. Zvezo slovenskih advok. in not. je pa zastopal Mencingerjev naslednik dr. Dimnik. A bilo jih je še mnogo, ki so prišli, da spremijo pokojnika na poslednji poti! Šli smo s Teboj vsi, ki smo Te poznali. Uradnik in učitelj, kmet, meščan, obrtnik, vsak, prav vsak Te je hotel spremiti. Kdo bi bil bolj vreden voditi pokop, kakor pokojnikov prijatelj izza mladitih let, msg. Tomo Zupan? Libera me Domine! Kako se je tresel starcu glas, kako mu je iz dna duše zakli-

pela v nebo vroča molitev za pokoj prijateljevi duši! In zadonela je iz krepkih moških grl pesem. Beati mortui! In pesem valovi, dviga se in raste, pa zopet pada, tolaži in izzveni. Beati! Beati! — — — Oj pesem, ki doniš mrtve-mu v slovo, ostalim v oteho!

Vzemij zemlja kar je tvoje! Na krsto padajo prve grude. Tecite solze! Vse vroče močite zemljo, ki bo krila moža. Ah, da si nam umrl! Pa ne! Na kup izkopane zemlje ob grobu stopi mož nejakakega telesa, a močan in velik mu mora biti duh, zakaj njegova beseda ni tožeča povest o smrti, uteh je žalujočim, himna življenju. Blazen, ki odhajaš v imenu Gospodovem! Pisatelj Mencinger ni umrl, pisatelj Mencinger živi!

In ti popotnik, ki te ponese kedaj usoda k nam v vinorodno Posavje, stopi tja na krško pokopališče med ciprese in si oglej grob moža. Beri tu nagrobni napis, ki si ga je sestavil pokojnik sam in ki ti pove, da

Tukaj čaka vstajenja advokat

Dr. Janez Mencinger.

Pravdo svojega življenja

je začel 26. marca 1838. l.

in jo nedovršeno končal

12. aprila 1912. Bodi mu

sodba milostljiva!

D. H.

DNEVNI PREGLED.

Dr. Zajčevi otrobi. V nedeljo je dr. Zajc v »Ljudskem domu« govoril čisto po svoji stari navadi. Zabavljaj je čez mestno občino ljubljansko, čez mestni magistrat in občinski svet v katerem sedi tudi sam. Smilijo se nam le ljudje, ki so poslušali dr. Zajčeve otrobe in zmerjanje, kajti logike ni bilo v njegovem govoru nobene. Dr. Zajcev govor je pač tak, kakor bi ga ne govoril član abstinentne organizacije, kateri pripada tudi dr. Zajc.

Ljubljanski odrešenik je gotovo dr. Zajc. Hvalil se je namreč zadnjič na shodu, da je preprečil osiguranje obstoja slovenskega dež. gledališča v Ljubljani. Lepe zasluge klerikalcev za Slovence. Nemci so si napravili v Ljubljani lepo svoje gledališče, Slovenci bodo pa po zaslugi klerikalcev drugo leto v metropoli Slovenije brez gledališča, ker ga slovenski klerikalci prepuščajo usodi, kakor Iškarijot Kristusa. Tako delujejo slovenski klerikalci za napredek Nemcev v Ljubljani in ovirajo slovenski razvoj. Za 30 judeževih srebrnikov bi prodali Nemcem še sebe.

Vse beži. — Velikanski uspehi klerikalnih občinskih svetnikov v Ljubljani ne dajo dr. Zajcu miru. Kot največji vseh svoje opozicije si pa pripisuje dr. Zajc v ljubljanskem občinskem svetu preprečenje prevzetja deželnega gledališča v mest. režijo. Pa tudi uspehi dr. Zajca so ko nečno le polomni Slovencev, ker iz ljubljanskega gledališča vse beži vsled klerikalnega nasilja. Vsi igralci so za drugo leto že skoraj angažirani drugam: g. Iličič gre v Trst in tudi g. ravnatelj Govekar zapusti ljubljansko gledališče. Ljubljana bo pa drugo leto imela samo nemško gledališče, slovenskega pa ne.

† Prof. Karl Šega. Včeraj je zadel mrtvoud profesorja na I. državni gimnaziji g. Karla Šega in sicer po levi strani in jeziku. Zdravniki so konstatirali skrajno nevarnost in res se je ponovil drugi napad tekom popoldneva. Smrt je bila popolnoma nenadna. Umrli, ki je predvčeranjem pokopal svojo sestro, zapuščja vdo-vo brez otrok.

Vojska bo, suša bo — ne vem, kaj bo! Tako so včeraj popoldne zmajevali stari ljudje po deželi, ko so opazili popoldne ob pol dveh čudno prikazen na nebu. Imeli smo namreč tedaj solnčni mrk. Sonce je postajalo vedno bolj podobno luninem ščipu. Prvotno smo mislili, da vsled slabega in oblačnega vremena solnčnega mrka ne bode videti, toda vendar se je toliko razgnalo do opoldne nebo, da ga je bilo opaziti. Za en del je bilo oblačno vreme še celo ugodno, ker ni bliščalo in je bilo tudi s prostim očesom prav razločno opaziti, kako solnce mrka. Mnogo ljudi pa smo opazili, posebno mladino, ki je z temno ali okajeno šipico opazovalo solnčni mrk. Kakor znano, skozi okajeno steklo nič ne blišči, če opazujemo sonce. Pa hudega vsled solnčnega mrka ni bilo; ni še konca sveta, ne bo vojske in ne suše vsled tega ter zemlja se še vedno vrti okrog svoje osi.

Neodvisni politični list »Jutro« namerava ustanoviti sedaj konzorcij, da poplača dolgove v Trstu in Ljubljani.

Minister in kmet pred sodiščem v Kupresu v Bosni. »Hrvatska Zajednica« je prinesla te dni sledečo zanimivo anekdoto: »Dne 5. t. m. je potoval avstrijski železniški minister dr. Foerster z avtomobilom iz Dalmacije preko Livna in Kupresa v Bugojno v Bosni. Pot je bila zelo slaba, vsled česar se je avtomobil pokvaril ravno v trenutku, ko se je zmrčilo. Minister Foerster je radi tega moral prenočiti v nekem prenočišču. Ko se je zdanilo, se je pogodil po dolgem prerekanju s kmetom Hursom, da ga na svojem starem vozu za 36 K odpelje v Bugojno. Prišedši v Kupres je minister dobil tu udobnega izvoščaka, katerega je najel za nadaljnjo pot, kmetu Hursi pa je izplačal za dovršeno pot 10 K. Ker Hursa s tem ni bil zadovoljen, mu je ponudil minister 11 K, toda Hursi se je tudi to zdelo premalo in je zahteval 16 K. A minister te svote ni hotel izplačati, in je šel k občinskemu sodniku, kateremu je prijavil vso stvar. Da zadovolji obe stranki, je sodnik odredil, da ima minister izplačati 13 K, naker je pristal tudi Hursa. Ta dogodek je zbudil v malem Kupresu veliko senzacijo in je še sedaj predmet splošnega razgovora in šale.

Na poziv v »Dnevnu« za dijaška prenočišča se je med prvimi oglašil gosp. Oton Homan, trg. in posestnik v Radovljici, ki je dal sobo z dvema posteljama za potujoče dijače na razpolago! Živeli!

Velik požar je izbruhnil iz neznanega vzroka v noči med nedeljo in podeljkom na tovarni g. And. Paternosta nad Danami, ki je vpepel vse žagino poslopje z vso opravo vred; tudi bencin-stroj je popolnoma poškodovan. Zahvala gre pogumnim gasilcem, ki so vagali lastno živ-

ljenje, da so odstranili sode bencina iz gorečega poslopja, da se ni vnel še bencin. Pričelo je goreti tudi poslopje za mlin, stanovanje žagarev in pisarna, pa se je vendar posrečilo na njem požar še pravočasno zadušiti. Škoda je velikanska, ki pa je krita deloma z zavarovalnino.

Nesreče. Neki posestnikov sin iz Viča je v nedeljo po nesreči obstrelil 19 letno dekle Josipino Dolenc s pištolo in jo na spodnjem delu telesa nevarno ranil. V mali vasi pri Ježici je zgrabila te dni slamozeznica neko dekle za palec in ji ga popolnoma zmekčala.

Sam se je obsodil. Delavec Reznicek, ki je bil pred budjeviško poroto radi umora svoje ljubice obsojen na smrt na vešala, se je včeraj v svoji celici obesil.

Iz strahu pred kaznijo je skočil v torek popoldne v Donavo neki 12letni deček, katerega pa so še pravočasno rešili.

Roparski umor. Posestnik Basič iz Kladuze je umoril posestnika Batakoviča, mu ukradel 380 K denarja in nato pognil.

Koliko ljudi pride na enega učitelja meščanskih šol? Na Češkem 2172, v Pragi 905, v Libercu 1071, na Moravi 2989, v Sleziji 5000, na Solnograškem 5263, v Dol. Avstriji 6000, na Dunaju 1262, v Gor. Avstriji 7477, na Kroškem 8333, na Štajerskem 13.462, v Galiciji 15.000, v Dalmaciji 15.385, na Predarlskem 15.556, v Gorici 26.667, na Kranjskem 45.455, na Tirolskem 90.000, v Istri 100.000.

Povodenj na Ruskem. V pokrajini Samara je povodenj podrla celo vrsto stavb. Pri prehodu čez reko je utonilo pet ljudi. V Sazatovu so ledene gruč, ki plavajo po Volgi, povzročile velikansko škodo.

Iz dežele Eulenburgovcev. V Berlinu so aretirali te dni nekoga slikarja, ki je zapeljeval mlade otroke. Tudi neki višji državni uradnik je zapleten v to umazano afero.

Smrtna obsodba. Porotno sodišče v Kraljevem Gradcu je obsodilo tkalca Franca Karla, ki je umoril svojo mater, ženo in oba otroka, na smrt na vešala.

Ruska carica nevarno bolna. Ruska carica je nevarno obolela in je tako slaba, da se mora pri hoji opirati na dve palici. V zadnjem času jo napada tudi srčni krč. Zdravniki so ji radi tega prepovedali potovanje v kopališče Nauheim.

Usoda balona »St. Gotthard« V soboto se je dvignil balon St. Gotthard v bližini Zuricha. Balon je bil last švicarskega aerokluba. V Kantonu Waadt blizu Gossonay so hoteli z balonom pristati na tla. V gondoli pod balonom so bili štirje potovalci. Balon pa je tako hitro padel na tla, da so trije morje — vodja in dva potnika — padli iz gondole in z njimi nekaj oteževalnih vreč. S tem je bil balon tako olajšan, da se je v trenutku zopet vzdignil v zrak in odnesel seboj enega iz potnikov, ki je bil prvič v balonu. Balon je šel 5000 m visoko. K sreči se je balon pri Aney sam spustil na tla. Vsi potovalci so se rešili.

Slovensko deželno učiteljsko društvo priredi v soboto, dne 20. t. m. ob osmih zvečer v Narodnem domu letošnji tretji sestanek z učiteljskimi. Predaval bo nadeučitelj Anton Likozar o temi: »Učiteljski čebelar«. Učitelji, ki bodo delali te dni izpit učne usposobljenosti, dobro došli!

Adrija (slov. akad. društvo v Pragi) je otvorila slovenski krožek, kjer se bo poučevalo slovensko za Čehe in se bodo vršila informativna predavanja.

Caruso, znani tenorist, nastopi letos v operi v Buenos Aires. Za 15 nastopov dobi honorar 360.000 K; to je največji honorar, ki je bil kdaj kakemu tenoristu izplačan.

Kinematograf »Ideal«. Danes zadnji dan krasnega filma »Ekspedicija kapitana Scotta na južni tečaj« in drugih štirih slik prve vrste. Jutri specialni večer z ameriško dramo »1000 dolarjev nagrade« in kolorirana drama »Chopin«. V soboto »Asta Nielsen in ena sijajna veseloigra. Samo zvečer.

Loterijske številke. Brno: 34, 28, 58, 68, 20.

Idrija.

Funtkova »Tekma« v Idriji. Kakor smo že kratko sporočili, je preteklo soboto uprizorilo »Dramatično društvo v Idriji« v pivarni pri »Črnem orlu« Funtkovo dramo »Tekma«, ki je tako prvič stopila na podeželski diletantski oder ter dosegla, kakor v Ljubljani, popolen uspeh. O igri sami naj ne govorimo, ker jo je ob uprizoritvi v Ljubljani kritika vsestransko ocenila in soglasno priznala, da je drama resno in lepo delo. Uprizoritev v Idriji je bila dostojna, igranje vseskozi dobro, mestoma naravnost izvrstno. Ne vemo, ako bi mogli sploh kaj diletanti bolje izvršiti težavno nalogo. Glavno vlogo Lesodina je igral z odličnim uspehom gospod Engelbert Gangl, kateri se je zlasti v tretjem dejanju ni razlikoval od igralca po poklicu. Njegovo igranje je napravilo najboljši vtisk. Dancjevo vlogo je imel v rokah g. Julij Novak, ki zasluži iskreno priznanje. Z igro in besedo je dosegel najlepši uspeh. Stano je igrala gđc. Leni Lapajnetova. Njena nadarjenost in sposobnost sta pripomogli, da je ustvarila na odru Stano, kakršno je očrtal v svoji knjigi pisatelj. Gre ji hvala in priznanje. Gospa Ganglova je igrala vlogo tete Helene ter je z dostojanstveno igro in premišljeno besedo sicer iz neznatne vloge ustvarila lep značaj. Profesorja Grušča je igral gosp. Fran Tavzes, ki je izvrstno pogodil značaj ljubeznivega starca. Slugo je igral gosp. Velikajne. Režijo je vodil s primerno spretnostjo gosp. Filip Vidic. — Občinstvo, ki ga je bila polna dvorana, je z napeto pozornostjo vsrta do konca ter koncem dejanj izražalo svojo pohvalo in zadovoljnost z glasnim ploskanjem. Izkratka: igra, igranje in oder so se zlili v lepo celoto, imeli smo res lep večer! »Dramatično društvo« je zopet jasno pokazalo, da je zmoglo resnih in velikih stvari. Žal, da je oder pretesen. A za zdaj moramo biti zadovoljni in veseli, da imamo vsaj to. »Dramatično društvo« pa prosimo, naj nam zopet v kratkem priredi enak užitek!

V »Naši Moči«, najbolj sirovem in prostoškem listu pod solncem, dela Kandučev fantek

reklamo za Didičev hotel. In sicer izganja iz Didičevega hotela naprednjake na ta način, da jim nasvetuje gibanje po kletiščih in straniščih, zase in za svoj gnoj pa reklamuje Didičeve par-kete! Ako se s tem strinja gosp. Didič, to je njegova reč. Kandučeva vodena pamet bo še tiste ljudi odgnala od Didiča, ki danes še ho-đijo tja! — Kandučev fantek — notabene rud-niški pisar — se zaganja, kakor je laston klerikalnim hijenam — v pokojnega nadsvetnika Svobodo, češ, da je on kriv skazenega hotela. Ako se Kandučev fantek čoha ob klerikalni Di-dičev hotel — naj se, ampak grobov poštenih in odličnih mož ne bo oskrnjal. Za to bomo že poskrbeli! Klerikalnega falotstva mora biti ko-nee!

Predrznost najhujše vrste je napihovanje Kandučevega fantka in drugih klerikalnih pi-sarjev v »Naši Moči«, češ, da so poskrbeli, da dobi naše mesto pragmatiko, po kateri bodo gotovim ljudem enkratavselej peruti prestri-žene. Dobro! Tudi mi bomo poskrbeli da ne bodo te klerikalne veše več frtolate in glodale ob časti poštenih ljudi! Ljudi, ki ne dajo nikoli miru in ki majo v svoji sredi ponarejevalce podpisov, ne bomo več pardonirali ampak bo-mo dali za vsak udarec deset udarcev nazaj. Tega klerikalnega zadiranja je res že preveč!

Trst in Primorje.

Tržaški Slovenci proti nasiljem Cuvaja na Hrvaškem. Iz Trsta se nam poroča: V torek je imelo politično društvo »Edinost« sejo, v kateri se je sprejela resolucija, ki pozivlje vse ju-goslovanske državnozborske poslance k enot-nemu nastopu. Pozivlje se, da se vsi jugoslo-vanski poslanci z vso energijo zavzamejo za zopetno zavladanje konstitucionalnih pravic na Hrvaškem.

Kongres jugoslovanskih poslancev v Ljubljani. Politično društvo »Edinost« v Trstu je v torkovi seji sklenilo pozvati vse jugoslovan-ske državnozborske poslance, da se sestanejo na politični kongres v Ljubljani, ki bi se vršil po binokotih.

Vestnik sokolske tržaške župe. Prejeli smo prvo številko glasila tržaške Sokolske župe, ki izhaja 15. dne vsakega meseca in ga dobi-vajo člani v Tržaški sokolski župi vžupljenih društev brezplačno. Naročnina za ostale 2 K na leto. Uredništvo: Trst, ulica Caserma 6/6. U-pravništvo: Trst, ulica Carradori 10. Prva šte-vilka prinaša naslednje vsebino: »K pomanj-kanju vaditeljev.« II. zlet tržaške sokolske žu-pe; Vestnik župe in društev včlanjenih v župi ter Raznosterosti.

V Prvačini uprizore člani ljubljanskega gledališča pod vodstvom gosp. Nučiča burko »Nebesa na zemlji«. Predstava se vrši v petek 19. t. m. v Sokolskem domu.

V Gorici se uprizori danes Halberjeva drama »Reka«. — V soboto, dne 20. t. m. se uprizori Molnerjeva komedija »Gardiste«.

V Gorici je umrl zidarski mojster R. Tho-mann. Padel je tako nesrečno na cesti, da si je prebil črepanjo in na mestu obležal mrtve.

Znani tržaški aviatik Widmer namerava dne 25. aprila poleteti s svojim aeroplanom iz Trsta v Benetke.

Pogreša se ladja. V nedeljo je odplul iz Trsta v Reko parnik »Doernia«, ki pa še dose-daj ni dospel v Reko. Kakor se domneva, je naj-brže temu vzrok vihar na morju. Bora še vedno narašča in tudi mraz še ni ponehal.

PROSVETA.

IV. jugoslavanska umetniška razstava v Belgradu. Rok za prijave k razstavi se podaljša nepreklicno do 20. t. m., do tega dne je tudi vsakemu prijavitelju poslato listo petih slo-venskih umetnikov, katera naj tvori jury. Za-jedno se tudi opozarjajo vsi doseđani p. n. prijavitelji, ki še niso poslali liste **nenadoma od-pošljejo** na naslov pripravljalnega odbora. Vsakdo naj prijavi svoja dela z naslovom, ka-kor naj se natisne v katalogu. Termin za **vp-ošiljatev umotvorov** je nepreklicno 25. t. m. — Po preteku roka za prijave in volilne liste se objavijo v dnevnikih imena članov jury. — **Pripravljalni odbor za jugosl. umetniško raz-stavo v Ljubljani.**

»Omladina« št. 1, 2, letnik IX., je izšla s sledečo vsebino: 1. Uvod v deveto leto. 2. A. Ogris: O pragmatizmu in pragmatizmi. 3. Dr. Lev. Brunčko: O teoriji in praksi. 4. Maske in profili. X.: A. Ogris: Nalt Withman. 5. I. Sajo-vic: Naloge akademičnih izobraževalnih dru-štev. 6. Dril: Slovenska utopija. — Statistika slov. tehnikov. Akad. sokolski krožek v Pragi. Cvetlični dan. Podporno društvo v Pragi. Can-kar: Lepa Vida. — Dokumenti. Slovensko dija-štvo. Dijaškosocialni vestnik. Književnost in umetnost. Razno. — Pregled revij. — »Omla-dino«, glasilo narodnoradikalnega dijaštva vsej slovenski inteligenci najtopleje priporoča-mo. Letošnji letnik prihaja zopet z novimi iz-virnimi platnicami (kar se je pričelo pri drugih slov. mesečnikih, ne vemo iz kakega vzroka zelo opuščati) in je po tehnični strani sploh zelo popolnjen. Po vsebini obeta prekašati VIII. letnik, o katerem še spregovorimo. Upravni-štvo nam tudi sporoča, da izide 3. št. z umet-niško prilogo: **Iz nižnj življenja**, delo g. Tra-t-nika, ki je bilo videti na zadnji ljubljanski raz-stavi in sicer v slučaju, ako cenj. abonente sto-rijo svojo dolžnost in plačajo nizko naročnino 4 K (učitelj 3 K, dijaki 2 K). Ukusno opremljeni list, kakor že rečeno najtopleje priporočamo!

Solnčni mrk.

Včeraj popoldne je bilo nebo zamračeno z oblaki in ni bilo mnogo upanja, da bomo mogli opazovati solnčni mrk. Vkljub temu je gosp. Tomec v fizikalni sobi I. državne gimnazije po-stavil ob 12. uri svoj daljnogled. Vsa okna so bila dobro zaprta, tako da je bilo v sobi popol-noma tma. Daljnogled je bil obrnjen proti jugu-zapadni strani. Spočetka so oblaki pokrivali sonce, tako da smo videli na deski le neraz-ločno svetlobo. Po polu 1. popoldne pa se je za-

čelo nekoliko jasni, solnce je presijalo oblake in na deski smo zapazili solnce prikrito do tri četrti na 1. s temno senco. Solnce se je videlo podobno prvemu krajcu (srpu) pri mesecu.

Razloženo so se videli oblaki, ki so leteli med nebom in zemljo in kadar je bilo popolnoma jasno, se je zdelo, da je rob mesečne senke nekoliko zobčast, kar bi odgovarjalo goram in gorovju na mesecu. Ako bi bilo čisto jasno, bi se bilo dalo opaziti tudi kaj drugega zanimivega, toda oblaki so zopet in zopet zakrili nebo.

Ob 1. uri 26 minut je dosegel solnčni mrk svoj vrhunec; bilo je popolnoma oblačno, ker nismo upali, da bi se zjasnilo, smo odšli. Zunaj je bila medla svetloba; ljudje so z zakajenimi in pobarvanimi šipicami z balkonov in iz oken opazovali mrkanje. Okoli tričetrt na 2. se je začelo zopet jasni in solnce je zopet splavalo izza mesečne oble na jasno.

Katastrofa na morju.

Vedno hujša poročila.

Natančni podatki o strašni nesreči v Atlantiškem morju še dosedaj niso znani, vendar se že iz dosedanjih poročil lahko sklepa, da je bila katastrofa tako strašna, da je še približno ni mogoče popisati. Ko se je začel parnik potapljati, je kapitan Smith navel vse sile, da vzdrži red. Toda vse zaman. Potniki so z vso silo drveli proti rešilnim čolnom, da se rešijo. Nekateri bogataši so ponujali velkanske svote denarja, ako se jim zagotovi mesto na rešilnih čolnih. Posadka pomorskega kolosa »Titanic« je le z največjim naporom spravila večji del žensk in otrok na varno. Kolikor je dosedaj znano, je rešenih samo 868 oseb, katere je vzel na krov parnik »Carpathia« in jih odpeljal v Newyork. Prvotna domnevanja, da bo število rešenih večje, se žalibog dementirala. Parnika »Virginian« in »Parisian« sta prišla prepozno na kraj nesreče in nista mogla stopiti v pomožno akcijo.

Kapitan Smith.

Kapitan Smith se je z obćudovanja vredno požrtvovalnostjo in hrabrostjo udeleževal resilne akcije. Spravil je sam več žensk na varno. Pomagal je, kjer je mogel in niti mislil ni, na svoje življenje. Ostal je do zadnjega popolnoma hladnokrvn in je junaško zrl smrti v obraz. Ladja se je potapljala cele štiri ure in končno zginila v globočino morja. Morski valovi so zagnili tudi hrabrega kapitana in večino posadke ladje.

Velikanska škoda.

Poročila o škodi, katero je povzročila katastrofa, so zelo različna. Svota se gablje od 700 do 500 milijonov frankov. Na ladji je bilo veliko števil bogatašev, ki so imeli sami za več milijonov frakov raznih dragocenosti s seboj. Ladja je bila zavarovana samo za polovično svoto.

Ponesrečenci.

Med ponesrečenci so osebe vseh mogoćih narodnosti. Na listi ponesrečencev se nahaja tudi cela vrsta srbskih in hrvaških imen. **Ponesrećili so se tudi Slovenci: Franc in Ana Korun iz Kranja in neki Janko Mrkun iz Bele.** Žrtev katastrofe sta dalje tudi znani mirovni apostol, pisatelj Stead in ravnatelj pomorske družbe White Star Linie, katere last je bil parnik »Titanic«, milijonar Astor. Ladja se je potopila 3000 metrov globoko in zakladov, ki so bili na ladji, nikakor ne bo mogoće rešiti.

Većje nezgode na morju v zadnjih desetletjih.

Najvećje nezgode na morju, ki so se zgodile še pred to katastrofo v zadnjih desetletjih so:

Dne 3. septembra 1878. se je potopil angleški parnik »Alice« z vsem moštvo vred. Takrat je zgubilo življenje nad 1000 oseb.

Dne 4. julija 1898. se je potopil francoski parnik »Bourgoigne« s 570 ljudmi.

Dne 6. maja 1902. angleško - indijski parnik »Camorta« s 739 ljudmi.

Dne 15. junija 1904. newyorški letoviški parnik »Hocum«. Takrat je poginilo v valovih 1000 ljudi.

Dne 1. julija 1904. norveški izseljeniški parnik »Norge« s 600 ljudmi.

Dne 10. septembra 1905. japonska bojna ladja »Nikasa« s 599 mornarji.

Dne 4. aprila 1906. izseljeniška ladja »Siro« s 385 ljudmi.

V zadnjih letih se je pripetila cela vrsta večjih ali manjših katastrof na morju. Dne 24. septembra 1911. se je potopila v pristanišču Toulon francoska bojna ladja »Liberte«. Pri nesreći je izgubilo življenje 500 mornarjev. Nesreća »Titanica« pa je vsekakor najvećja, kar jih pomni ćloveštvo.

Ljubavna dijaška tragedija.

Quartier Latin.

Quartier Latin v Parizu je del mesta, kjer prebivajo većina samih študentov, slikarji, kiparji, in sploh duševni proletariat. V tem delu mesta se je zgodila pred kratkim strašna dijaška ljubavna tragedija, ki je vzbudila senzacijo ne samo po Parizu in po vsem Francoskem, ampak posebno v Srbiji, odkoder sta bila doma tako morilec, dijak Miodrag Putniković in njegova ljubica, dijakinja Veljka Popadić.

Putniković in Popadićeva.

Miodrag Putniković je sin splošno priljubljenega belgrajskega učitelja Dimitrija Putnikovića in je študiral prvo leto na univerzi v Naucy-u filozofijo. Njegova žrtev, Veljka Popadićeva je ćerka belgrajskega inženjera Popadića in je na istem vseučilišču študirala medicino. Putniković se je z Veljko spoznal preteklo leto in se smrtno zaljubil vanjo. Tudi Veljka ni bila napram njemu ravnodušna, ampak mu je odkrito priznala svoje simpatije. Dva francoska študenta sta ji sicer odloćno prigovarjala, naj pusti Putnikovića, toda ona

ju je vedno odbila. Putniković je v kratkem opazil zlobno delo obeh francoskih študentov in je radi tega postal ljubosumen. Oćital je večkrat svoji ljubici nezvestobo in se ni dal potolažit kljub temu, da mu je ona zatrjevala nemejeno ljubezen. Veljka Popadićeva ima starejšo sestro, ki je že napravila doktorat v Naucy-u in je sedaj v Parizu. Na sestrin poziv je Veljka pred Veliko noćjo odpotovala v Pariz, kjer je praznovala velikonoćne praznike.

Putniković ji sledi.

Ljubosumni Putniković ni mogel ostati sam v Naucy-u in je ćez dva dni tudi on odpotoval v Pariz. Iz mesta Chaloussa je poslal svoji materi telegram, v katerem jo je naprosil, naj mu pošlje telegrafićno 80 K. Mati je takoj odposlala denar, ker ni vedela, da njen sin potuje v Pariz, ker je našel ćisto drugi izgovor. Putniković je takoj potem, ko je sprejel denar, odpotoval naprej v Pariz. Ker je vedel, da biva Veljka sestra v Quartier Latinu, je ves dan do pozne noći ćakal pred hišo, da pride njegova ljubica Veljka na ulico. Ko je Veljka v resnici prišla na ulico, je Putniković nenadoma izstrelil nanjo več strelcev in jo umoril. Ćemu, to še sedaj ni jasno.

Po umoru.

Takoj po umoru svoje ljubice je Putniković z biciklom pobegnil. Pariška policija, ki je mislila, da ima pred seboj enega zmed strahovitih apašev, se je takoj podala za morilcem. Ker na pozive strašnikov nesrećni dijak ni hotel obstati so strašniki pričeli nanj streljati in ga tudi ustrelili. Veljka Popadićeva je kmalu po begu svojega ljubćka izdahnila. Predno je umrla, je spregovorila še besede: »Jaz nisem kriva, ljubila sem ga iskreno«.

Tako je tragićno konćala ljubezen dveh mladih bitij, ki sta se iskreno ljubila.

Aforizmi o ženi.

Ženske najbolj ljubijo najslabejše moške, ker tako raće odpuščajo onim, ki so se zagrešili napram tretji osebi.

Ako hoće žena govoriti ali pisati o ženskem spolu navadno začne: Mož...

Mož prenaša lahko vse lastnosti žene, le jasnosti ne; s zagonetnostjo izgine tudi prikupljivost.

Prava ćista ljubezen je popolnoma taka kakor vera, ako začneš o nji dvomiti si jo že tudi izgubiš!

Varuj se, žena onega, ki te dviga do božanskega bitja, ta bo zahteval tudi božansko odpuščanje za svoje ćlovećke slabosti.

Varuj se, žena onega, ki se pred tabo ponižuje, po vsaki stopnici, ki stopi preko nje raz svoj prestol od tebe, ga boće morala pozneje ti nesti s svojimi rokami navzgor.

Kar vabi popolno ženo k možu, je hrepenenje in želja, združiti se z moćnejšim in popolnejšim, a ne izgubi ničesar, ne se skloniti, ne se ponižati!

Mož pa v ljubezni do žene ne ve začetkoma, kaj naj stori ljubezni pijan, pozneje pa si ne ve izhoda i zdravila svojemu maćku.

Neigraj se nikdar z velikimi ćustvi; življenje je sestavljeno iz mozaika ne pa iz plošč, ki se z njimi tlakuje ulice.

Zakone sklepa vedno le ljubezen, nastane le vprašanje komu velja ta ljubezen!

Moža, ki zaradi njega še ni potoćila solze, žena nikdar ne ljubi.

Nesrećnih zakonov kriva je vedno le žena, ona vidi v svojem možu ali boga ali žival, nikdar pa ne ćloveka.

Grde žene priznajo vćasi, lepe pa nikdar, ako so neumne, da je to res!

Ako reće žena: »Ne smem!« pomenja ta stavek isto kakor: »Jaz ne prevzamem nobene odgovornosti!«

Najnovije vesti, telefonska poročila.

KHUENOV PADEC.

Dunaj, 17. aprila. Cesar je sprejel danes Khuenovo demisijo. Pozval je k sebi sedanjega finanćnega ministra Lukacza, kateremu poveri sestavo kabineta. Imenovanje izsledí že tekóm jutrišnjega dneva. Obenem se pričakuje tudi odprava komisarijata na Hrvaškem. Novi ministrski predsednik bo takoj predložil cesarju imenovanje novega bana, ki bo takoj izvedel volitve v hrvaški sabor.

Budimpešta, 17. aprila. V ogrski zbornici je oddal danes grof Pejaćević v imenu hrvaške delegacije deklaracijo v kateri izjavlja, da stoji neomajano na stališču nagodbe Hrvaške z Ogrsko, ter obsoja vsako gibanje, ki more omajati državnopravni temelj tega razmerja, zato pa mora tudi izjaviti, da so ostala naša gravamina popolnoma neupoštevana in da sedanja žalostna dejstva, ki se odigravajo na Hrvaškem, samo lahko pospešijo sovražno razpoloženje.

V imenu narodnih poslancev je podal poslanec Popović sledećo izjavo:

»Protestiram proti uzurpirani pravici ogrskega ministrskega predsednika Khuena, imenovati na Hrvaškem kraljevskega komisarja. Protestiram najenergićnejše proti protipostavnemu postopanju komisarja ter delamo Khuena odgovornega za vse, kar se godi na Hrvaškem.« (Nemir pri vladni većini. — Justhovci pritrjujejo.)

»Hrvat s svojo mirno n mirovno politiko« (razni klici pri većini) »niso dali nobenega povoda, da se je moral uvesti absolutizem na Hrvaškem. Naša ustava ne pozna nobenega zakona, ki bi dovoljeval, imenovati kraljevskega komisarja. Storila je to vlada samo zato, ker se je bala, da propade pri volitvah.«

Politika Khuena pomenja stagnacijo politićnega življenja na Hrvaškem. Zahtevamo, da se zopet uvede v kraljevini ustavnopravno življenje.« (Nemir pri većini, pritrjevanje pri Justhovcih.)

»Politika Khuena je ustvarila na Hrvaškem tako razmerje, kakršnega ne najdemo nikjer drugod v evropskih državah. Ne dvomimo, da madžarski narod ne soglaša s tem postopanjem Khuena - Hedervarya. (Protesti pri većini. Justovci soglašajo.)

Dr. Popović konća svoj govor: »Ni dvoma, da se bota Ogrska in Hrvaška našli v boju za demokratićno volilno pravico.« (Smeh većine, pritrjevanje pri Justhovcih in Hrvatih.) »Mi Hrvati hoćemo dati domovini, kar ji gre in kar zahteva, nikdar pa ne damo ničesar vladí, ki je uvedla na Hrvaškem absolutizem!«

PO SKUPŠTINSKIH VOLITVAH.

Belgrad, 17. aprila. Vesti o demisiji Milovanovićevega kabineta so prezigodnje. Izvršila se bo brćkone le konstrukcija kabineta, iz katerega izstopijo le oni ministri, ki so pri volitvah propadli in sicer Ljuba Stojanović, Marko Trifković in Iljić. Staroradikalci si upajo pridobiti pri oćjih volitvah še nekaj mandatov, tako da bodo imeli do 86 poslancev.

Odgovorni urednik Radivoj Korene.
Last in tisk »Ućiteljske tiskarne«.

Vabilo na naroćbo.

Slavno p. n. obćinstvo vljudno vabilo na novo naroćbo, stare p. n. naroćnike pa, katerim je potekla koncem meseca naroćnina, prosimo, da jo o pravem ćasu obnove, da pošiljanje ne preneha in da dobe vse številke.

„DAN“

velja v Ljubljani na dom dostavljen:

Vse leto	K 18—	Ćetrt leta	K 4:50
Pol leta	K 9—	En mesec	K 1:50

V upravnistvu prejeman na mesec K 1:20.

S pošiljanjem po pošti v Avstriji velja:

Vse leto	K 20—	Ćetrt leta	K 5—
Pol leta	K 10—	En mesec	K 1:70

Za Nemćijo vse leto K 24. Za Ameriko in druge dećeze vse leto 30 K.

Naroća se lahko z vsakim dnevom, a hkratu se mora poslati tudi naroćnino, drugaće se ne oćziramo na naroćilo.

Pri reklamacijah naj se navede vedno dan zadnjega plaćila naroćnine.

List se ustavlja 10. dan po potekli naroćnini brez oćzira vsakemu, kdor je ne vpošlje o pravem ćasu.

Upravnistvo „DNEVA“.

Spominjajte se dijaškega društva „Domovina“!

Delikatesna trgovina
M. RAVTAR

Jurćićev trg šte. 3

priporoća cenjenemu obćinstvu po najnižji ceni

razna zajamćeno pristna namizna in desertna

domaća in inozemska vina.

Vedno sveže delikatese, šampanjec itd.

Zajtrkovalnica. Pivnica.

Eksportkranjskih klobas

Del. glavnica: K 8,000.000. Ljubljanska kreditna banka v Ljubljani. Rez.fond nad K 800.000.

Stritarjeva ulica šte. 2, (lastna hiša)

Podružnice v Spljetu, Celovcu, Trstu, Sarajevu, Gorici in Celju.

Sprejema vloge na knjižice in na tekoći račun ter jih obrestuje od dne vloge po ćistih

4 1/2 %

— 300 — — 297 —

ka vojvode. Ali že je zopet izbruhn timer smeh in zarežal:

— Ha, ha visokost! Resnićno sem pozabil na peklo, ki ga nosim na licu... Spomnili ste me nanj. Alit reba je, je pristavil s težko resnob, treba je, izbrišem to znamenje. Dokler ni to storjeno, ne bom dovolj silen, da dosežem sanje Velikega Dela!...

— Vendar, je zašepetal Ivan Neustrašni. Znamenje je že izginilo!

— Ne. Le zdi se vam tako. Ali jaz pa ćutim, kako me žge. Glejte, zopet se prikazuje...

— Da, da, pri ćisti Devici, kako strašno!

— Ne mislite na moje znamenje, visokost! Pustite me samega z njim. Sedaj, ko veste ćesa sem zmožen, razložite, kaj vas je privedlo k meni.

Vojvoda je burno pokimal. Dvoje reći si je želel. Prva je bila: postati kralj. Druga: biti ljubljen od Odette de Champdivers.

Za prvo željo v resnici ni potreboval Saitana, ampak Izabele. Kajti kraljica je hotela smrt deklice.

Vojvodovo nagnenje do Odette je pa z viharno silo rastlo od dne do dne in prišel je do strašne odloćitve: ali kralj z Izabelo kraljico in z raztrganim srcem, ali kralj brez Izabele in v blaženosti z Odette...

Misli sta trćili skupaj in vojvoda je trpeće vzdihnil.

— Rekli ste, je vprašal, da morete ustvariti spomin... Morete pa tudi ustvariti pozabljjenje?

— Gotovo, je vzradostil Saitano. Drugo je nadalje drugemu. Visokost hoće pozabljati?

— Razloží mi torej in povej, kaj si zmožen storiti, je vprašal vojvoda.

Izraz Saitanovega obćićja se je spremenil. Preje posmehljiv, je postal sedaj globoko resen; oći so mu žarele v nadnaravni preprićevalnosti. Prićel je:

— V zaćetku sem delal zlato. Dobil sem diamante, ki so se blesteće lesketali na dnu mojih talinikov; ustvarjal sem berile, ki so bili kakor solnje oći in so zrli v me, kakor nejevoljni, da sem jih poklical iz nič v življenje. Ali vse to je bilo zame banalna veda in otroćiega pomena. Ćudno se mora zdeti vse to, kajti le malo je ućenjakov in veliko bedakov, ki z odprtimi ućmi obćudujejo vse, kar je redko in ćesar ne razumejo. Pa tudi množica bo skoro zvedela, reći hoćem v nekaj stoletjih najkasneje, da je zlato, marmor, les, zrak, voda vse le ena materija v različnih oblikah. Delati zlato se pravi dati materiji drugaćno podobo. Problem je težak, ali ne neresljiv. Flamel mu je bil kos. Tudi jaz sem ga rešil. Veliko je to in malo obenem, kajti vsako novo reelno odkritje udari v tok ćlovećkega mišljenja kakor strela na širno polje.

Saitano je po kratkem pomisleku zamišljeno nadaljeval:

— Pa kdo ve, ako se iznajdba ohrani rodovom za nami? Flamel je ljubosumen in ne izdaja nikomur svojih tajnosti. Jaz pa pričakujem vrednega ućenca, ki bi mu zaupal svojo skrivnost; pride pa li pričakovani? Skrivnosti se najdejo in se izgube in se zopet najdejo... Ali kdo ve, će ne bodo poźni rodovi smatrali iskanje zlata za prazno baharijo in za ne-

Zaloga pohištva in tapetniškega blaga
FR. KAPUS, LJUBLJANA
 Marije Terezije cesta šte. 11, Kolizej.

Velika izbira vsakovrstnega pohištva za spalne, jedilne in gosposke sobe. Divane, otomane, žimnice, modroce iz morske trave, zmednice na peresih, podobe, zrcala

otročje vozičke

ltd. Sprejemajo se tudi opreme hotelov.
 Cene nizke! Izdelki solidni!

Za poletno sezijo priporoča
„Angleško skladišče oblek“, O. Bernatovič,
 Ljubljana, Mestni trg šte. 5.

svojo velikansko izbiro kostumov, lahkih plaščev iz blaga, prašnih plaščev iz listra ter svilnih plaščev za dame vseh najnovejših barv. Najmodernejše obleke, klobuke in slamnike za gospode in dečke po priznani nizkih in solidnih cenah.

UČITELJSKA TISKARNA
 v Ljubljani, Frančiškanska ulica šte. 8.
 Telefon šte. 118.

Jan Legova knjižnica: Rape: Dane. Cena 1 K. Slapšak: Turki pri Sv. Tihnu, ilustrovana knjižga. Cena 120 K.	M. Gregorič: Otroški oder, gled. igre za mladino. 150 K.	Štupar: 0 prvinah in spojnah, ilustrov. Cena 150 K.	Brunet: Telovadba. Cena 4 K.	Mešček: Beleške iz fizike in kemije. Cena 40 vin.
Marolt: Zgodovinske učne slike. Cena 2 K.	Vizitke	Engelbert Gangl: Beli rojaki. Cena vezani knjigi K 3.—, broširani K 260.	Kuverte s firmo	Jožef Ribičič: Kraljestvo čebel. Cena vezani knjigi 80 vin.
Knjižnica Učiteljskega konvikta: Julčka Mišnjakovega zbrani spisi I, II. in III. zvezek. Cena à 150 K. — Rape: Mladini. Cena 150 K. — Gangl: Zbrani spisi. I. in II. zvezek. Cena 150 K.		Adamič: Slava Cesarju! Spevoigra za mladino. Cena 3 K. — Besedilo k Adamičevi spevoigri. Cena 10 vin.		Žirovnikove narodne pesmi. I. in II. zvezek. Cena à 20 vin.
Bretl: Kako si ohranimo zobe. Cena 20 vin.	Vse predpisane in potrebne šolske tiskovine.	Razni napisi na lepenkah za šole.	Novo! Popravljalna znamenja na tabelah.	Tabela o pravilnem mešanju umetnih gnojil.
Uradne tiskovine za županstva.	Vse najnovejše tiskovine za obrtno - nadaljevalne šole.	Stereotipija	Litografija	Muzikalije
Založba knjig				

V „Učiteljski tiskarni“ se tiskajo: Slovenski Branik, Dan, Učiteljski Tovariš, Slovenski Ilustrovani Tednik, Rudar, Domače ognjišče, Zvonček, Popotnik, Naša Bodočnost, Gasilec, Zarja, Tobačni delavec.

rešljiv problem? Sicer pa, kaj mi do vsega tega!

Vzdignil je glavo.

Obraz mu je zasijal v angelski dobroti in zlobi.

— Kar pa snujem sedaj, je pravljico in kadarkoli pomislim na to, bi mogel umreti od prekipevanja v ponosu. Kar kanim je božansko, ker enak hočem biti Bogu. In k cilju prihajam. Dolga leta že čutim, da sem ločen od Boga le po senci, po nečem, kar iščem. Ko pa najdem to, bo dopolnjeno Veliko Delo in dokončano... Sodite o mojem delu, premerite nebotično višino, na kateri se nahajam nad oceanom človeštva...

Storil sem, česar še človek ni storil pred menoj. Nad razumnostjo in nerazumnostjo sem gospodar, po svoji volji. Gospodar sem nad spominom in nad ljubeznijo. Prisvojim si razum in ga podžgem in ga uničim; dam mu misli, polne hudobe in polne božanstva, desetkrat na dan ga spreminim, udihavam mu sanje in jih rušim, ustvarjam v njem žive in mrtve podobe in jih izbrišem... vse kakor me je volja... Gospod sem nad mislijo, ki ni moja! Tolika je moja moč!

Saitanov glas je drhtel, lasje so se mu lepili na znojnem čelu in s povzdignjenim prstom je bil enak vsegamogočnemu, ki udeležuje in ustvarja nemogoče.

— Vse to sem dosegel in vse to morem; ali le trnjava pot je to, ki me privede k cilju, k temu kar hočem. Hočem pa delati življenje!...

— Smrt! je nadaljeval. Zakopal sem se v njo in izsledoval njeno skrivnost. Dolga leta in

dolge noči sem raziskoval s potrpežljivostjo sestavo trupel in sedaj vem, kje je zibel življenja. V srcu je in vse dozdevno življenje je odvisno od nje, ki jo poganja nevidna roka. Kr se pretaka in njeno gibanje je enako reki, ki suče mlinsko kolo. V mrliču je tok krvi ustavljen in se usmradi. In ustavljena je tudi zibel. Ako pa prisilim kri v nov tok, oživi zibel, mlinsko kolo se prične znova sukati. In tudi nevidno, vladajočo roko sem odkril: za črepinjo pod možgani se nahaja, kupček materije, vse ni nič: sedež življenja! Tu je moč, tu je dih. In to materijo hočem gnesti in ji podeliti neomejeno trdoživost. In takrat se kri ne bo več ustavljala in življenje bo ostalo življenje! Večen bom postal kakor Bog; večnost bom imel pred seboj in razreševati bom mogel skrivnosti nature in prišla bo ura, ko bom vedel vse, ko bom prodrl povsod in postal Bog...

Med tem ko je čarovnik bruhal svoje sanje, da je prostorna dvorana otlo odmevala, ga je vojvoda nepremično motril. Obdržal ni ničesar družega, kakor besedo: ljubezen delam! Ni slišal družega, kakor to in upajoče je upiral oči v Saitana.

Polagoma je rdeče lice na čarovnikovem obrazu začele izgubljati svojo živo barvo in se končno izgubila.

Ko je Saitano prenehal govoriti, je vojvoda zopet iztegnil prst in zašepetal:

— Izginila je!

— Izginila? se je začudil Saitano.

Bil je daleč od vsakdanjega življenja in nekaj hipov se je zdelo, da je prenehalo biti človeško bitje. Hipno je razumel mračnega vzkl-

Ker se pride dandanes pri hudi konkurenci do denarja le potom

dobre reklame

svetujemo vsem, ki hočejo kaj kupiti ali prodati, ali ki iščejo službe, da naj inserirajo v izbornem in zelo razširjenem slovenskem neodvisnem dnevniku

„DAN“

ker ima to inseriranje gotov uspeh.

Oglase za „DAN“ sprejema po najnižjih cenah „Prva anončna pisarna“ v Ljubljani, Frančiškanska ulica šte. 8, katera daje radevolje tudi vse za to potrebne informacije.